

Kirsty Williams AC  
Y Gweinidog Addysg  
Llywodraeth Cymru

26 Chwefror 2019

Annwyl Kirsty

### **Gradd ar Wahân: Ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor**

Diolch i chi am eich ymateb i Gradd ar Wahân, sef adroddiad y Pwyllgor ar effaith Brexit ar Addysg Uwch ac Addysg Bellach. Fel y gwyddoch mae'n debyg, trefnwyd i gynnal dadl ddydd Mercher 20 Mawrth.

Mae hwn yn adroddiad Pwyllgor eithaf unigryw gan ei fod yn cael ei ystyried yn erbyn cefndir sy'n newid yn gyson. Ers cyhoeddi'r adroddiad ym mis Rhagfyr 2018, mae'r tebygolrwydd y bydd y DU yn gadael yr UE heb gytundeb, a bod angen felly i Lywodraeth Cymru gymryd camau pendant i baratoi cynlluniau clir i liniaru'r effaith ar staff a myfyrwyr, wedi cynyddu'n sylweddol.

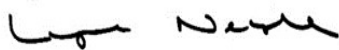
Un o'r rhesymau pam roedd y Pwyllgor yn awyddus i'w gadael cyn hwyrdd â phosibl i gynnal dadl oedd er mwyn cael amser i ystyried ymateb Llywodraeth Cymru yn llawn wrth i'r sefyllfa newid. O gofio hyn, a chan fod amser yn brin, roedd y Pwyllgor yn pryderu bod eich ymateb wedi'i dod i law'n hwyrach na'r disgwyl. Er bod y Pwyllgor yn gwerthfawrogi'r rhesymau a allai fod wedi cyfrannu at hyn, mae'r oedi'n golygu ein bod wedi cael llai o amser i ystyried yr ymateb a mynd ar drywydd unrhyw feysydd sy'n peri pryder cyn y ddadl.

Trafododd y Pwyllgor yr ymateb yn ei gyfarfod ar 21 Chwefror ac, mewn perthynas â nifer o argymhellion, mae'n pryderu nad yw'r ymateb yn ddigon clir, neu nid yw'n ymdrin o gwbl â'r argymhellion penodol a wnaed. Mae pryderon y Pwyllgor i'w gweld yn yr Atodiad.



Cyn y ddadl arfaethedig, byddai'n hynod ddefnyddiol pe bai Llywodraeth Cymru yn ymdrin â'r pryderon hyn. Byddem yn ddiolchgar pe baech yn ymateb erbyn 12 Mawrth, fel y gall hyn helpu i lywio dadl y Pwyllgor.

Yn gywir



**Lynne Neagle AC, y Cadeirydd**



**Argymhelliad 1.** *Dylai Llywodraeth Cymru fynnu pwerau gweithredol, drwy unrhyw Fil Mewnffudo y DU yn y dyfodol, er mwyn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud rheolau mewnffudo sy'n wahanol yn ofodol yn benodol ar gyfer myfyrwyr a staff academaidd yng Nghymru. Nid yw Michelle Brown AC yn cytuno â'r casgliad hwn.*

Mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn glir y bydd yn cymryd rhan yn ymgynghoriad Llywodraeth y DU ynghylch ei phapur gwyn ar fewnfudo yn y dyfodol. A all Llywodraeth Cymru egluro:

- beth yn union y bydd yn ei geisio gan Lywodraeth y DU mewn perthynas â staff a myfyrwyr sy'n mewnffudo er mwyn cyflawni'r canlyniadau a amlinellwyd yn ei hymateb; ac
- yn ystod yr ymgynghoriad, a fydd yn gofyn i Lywodraeth y DU ganiatáu iddi wneud rheolau mewnffudo gwahanol ar gyfer staff a myfyrwyr yng Nghymru, yn unol ag argymhelliad y Pwyllgor.

**Argymhelliad 4.** *Rhaid i Lywodraeth Cymru sicrhau bod gwefan a deunydd marchnata Study in Wales, sy'n rhan o'r rhaglen Cymru Fyd-eang, yn cael eu diweddarau a'u hadnewyddu ar frys, gan gynnwys gwybodaeth am warant cyllid myfyrwyr yr UE ar gyfer 2019/20.*

Mae'r Pwyllgor yn croesawu'r ffaith bod Llywodraeth Cymru yn derbyn yr argymhelliad hwn. Fodd bynnag, mae'r Pwyllgor yn deall mai Prifysgolion Cymru sy'n berchen ar wefan Study in Wales, sy'n awgrymu na fyddai gan Lywodraeth Cymru yr awdurdod i gymryd y camau a nodwyd yn yr ymateb heb weithio'n agos gyda Phrifysgolion Cymru. Bydd y Pwyllgor yn ddiolchgar am rywfaint o eglurhad ar y pwynt hwn.

**Argymhelliad 6.** *Dylai Llywodraeth Cymru, fel rhan o'i hymateb i'r adroddiad hwn, ddarparu gwybodaeth am effaith ddisgwyliedig rhaglen Cymru Fyd-eang II, gan gynnwys y niferoedd disgwyliedig o fyfyrwyr a buddion mesuradwy eraill.*

Roedd y Pwyllgor yn siomedig nad oedd yr ymateb yn cynnwys y wybodaeth fanwl a meintiol a nodwyd yn benodol yn yr argymhelliad, yn enwedig gan fod Llywodraeth Cymru yn datgan ei bod wedi derbyn yr argymhelliad hwn. Byddai'r wybodaeth hon yn galluogi'r Pwyllgor i graffu'n briodol ar ymyrraeth Llywodraeth Cymru gwerth £3.5 miliwn, yn ymwneud â Brexit. Yn unol â'r argymhelliad gwreiddiol, a all Llywodraeth Cymru nodi:

- yr achos busnes gwreiddiol neu ddogfennaeth proses ymgeisio Cymru Fyd-eang II;
- unrhyw dargedau meintiol terfynol y cytunwyd arnynt ar gyfer ysgoloriaethau / symudedd rhyngwladol a niferoedd disgwyliedig myfyrwyr rhyngwladol;
- pob un o ganlyniadau'r rhaglen nad ydynt wedi'u cynnwys yn yr uchod; a
- manylion unrhyw byrth / sbardun ariannu ar gyfer rhyddhau cyllid pellach os nad yw'r rhain wedi'u cynnwys yn yr uchod.



**Argymhelliad 7.** Rhaid i Lywodraeth Cymru weithio gyda'r sectorau addysg uwch ac addysg bellach i weithredu a phrofi trefniadau ariannu a fydd yn gwarantu dim amhariad nac ansicrwydd ariannol i fyfyrwyr ERASMUS+, yn enwedig y rheini sy'n gwneud graddau iaith fodern, gan ystyried yr amodau sy'n gysylltiedig â gwarant cyfredol y Trysorlys. Rhaid i Lywodraeth Cymru adrodd yn ôl i'r Pwyllgor hwn pan fydd wedi gwneud hynny.

Roedd y Pwyllgor yn siomedig nad oedd ymateb Llywodraeth Cymru yn rhoi unrhyw sicrwydd i fyfyrwyr sy'n disgwyl, neu'n gorfod, bod yn rhan o gynllun symudedd rhyngwladol yn 2019/20. Bwriad argymhelliad y Pwyllgor oedd cael sicrwydd ynglŷn ag osgoi tarfu ar fyfyrwyr yn y tymor byr, yn hytrach na disodli'r rhaglen yn y tymor hwy, fel y mae ymateb Llywodraeth Cymru yn canolbwyntio arno.

A all Llywodraeth Cymru roi manylion am y modd y mae'n bwriadu osgoi tarfu yn y tymor byr ar fyfyrwyr sy'n rhan o gynlluniau symudedd yn 2019/20 os na fydd cytundeb (gan ystyried yr amodau sydd ynghlwm wrth warant y Trysorlys) ac a all ddweud wrthym a yw wedi cadarnhau y bydd y trefniadau hyn yn effeithiol.

**Argymhelliad 8.** Rhaid i Lywodraeth Cymru gomisiynu prosiect ymchwil arall, gan adeiladu ar y gwaith diweddar a lywiodd y cynllun peilot ar symudedd rhyngwladol, i ddatblygu darlun manylach o effaith symudedd rhyngwladol ar ganlyniadau myfyrwyr o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol yng Nghymru, ac adrodd yn ôl i'r Pwyllgor o fewn chwe mis.

Mae'r Pwyllgor yn croesawu'r camau cadarnhaol y mae Llywodraeth Cymru eisoes wedi'u cymryd mewn perthynas â symudedd rhyngwladol. Fodd bynnag, o'i hymateb, mae'n aneglur a yw Llywodraeth Cymru wedi cytuno i gynnal a chyhoeddi'r astudiaeth ai peidio. A all Llywodraeth Cymru:

- gadarnhau y bydd yn comisiynu'r astudiaeth hon yn unol â'r argymhelliad; ac
- y bydd yr astudiaeth yn mynd i'r afael yn benodol â grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol ym myd addysg uwch.

**Argymhelliad 11.** Mae'r Pwyllgor yn galw ar Lywodraeth Cymru i ymrwymo i weithio ar y cyd â'r sector addysg bellach i ddatblygu a chyhoeddi cynllun ar y cyd, a ariennir gan gais am gyllid o Gronfa Bontio'r UE a chan ystyried yr anghenion rhanbarthol gwahanol, i nodi ac ymateb i unrhyw ofynion sgiliau newidiol y sectorau hynny sydd fwyaf tebygol o wynebu amhariad sy'n gysylltiedig â Brexit.

Mae'r Pwyllgor yn croesawu'r ffaith bod Llywodraeth Cymru wedi derbyn yr argymhelliad hwn, ac yn croesawu'r manylion a gafwyd ynghylch y gwaith a wnaed gyda / gan y Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol. Fodd bynnag, o ddarllen yr ymateb, nid yw'n ymddangos y bydd cynllun ar y cyd yn cael ei ddrafftio'n unol ag argymhelliad y Pwyllgor. A all Llywodraeth Cymru:

- egluro a fydd cynllun ar y cyd o'r natur hwn yn cael ei ddatblygu; a



- rhoi manylion y prosiectau y cyfeirir atynt yn yr ymateb.

***Argymhelliad 12. Rhaid i Lywodraeth Cymru gydnabod pwysigrwydd sylfaenol ymchwil ac arloesi i ffyniant Cymru a chydabod y perygl o golli tir i Loegr a'r Alban o ran ariannu'r gweithgareddau hyn yn yr hyn sy'n sefyllfa gystadleuol iawn. Felly, rhaid i Lywodraeth Cymru ddechrau ariannu'r argymhellion a wnaed gan yr Athro Reid yn ei adolygiad ar unwaith.***

Mae'r Pwyllgor yn pryderu mai dim ond yn rhannol y derbyniodd Llywodraeth Cymru yr argymhelliad hwn, a'i bod yn parhau i beidio â darparu'r arian angenrheidiol i weithredu'r holl argymhellion a wnaed gan yr Athro Graeme Reid.

Mae'r Pwyllgor yn nodi bod argymhellion yr Athro Reid wedi'u gwneud mewn ymateb i'r cyfleoedd trawsnewidiol posibl sydd ynghlwm wrth fuddsoddiad cynyddol Llywodraeth y DU ym maes ymchwil ac arloesi, a'r tebygolrwydd y byddwn yn colli'r arian Ewropeaidd y mae prifysgolion Cymru wedi bod yn dibynnu arno. Cred y Pwyllgor fod yr argymhellion yn cynnig ffordd o wireddu cyfleoedd arwyddocaol iawn i Gymru gyfan ar ôl Brexit.

Mae'r Pwyllgor yn deall bod CCAUC, yn y tymor hir, yn bwriadu gweithio gyda Llywodraeth Cymru i sefydlu'r cronfeydd gwahanol a awgrymir gan yr Athro Reid. A all Llywodraeth Cymru gadarnhau pa gymorth y bydd yn ei roi i CCAUC i'w alluogi i gyflawni hyn yn y tymor byr.

